

ASPECTE ALE PREVENIRII ERORILOR ÎN PROCESUL ELABORĂRII ȘI REALIZĂRII POLITICII ÎN DOMENIUL EXPERTIZEI JUDICIARE

Constantin RUSNAC,
*doctor în drept, conferențiar universitar
 al Catedrei „Procedură penală
 și Criminalistică”,
 Academia „Ștefan cel Mare” a MAI*

THE ASPECTS OF PREVENTION OF ERRORS IN THE PROCESS OF ELABORATION AND REALIZATION OF THE POLICY IN THE FIELD OF JUDICIAL EXPERTISE

Constantin RUSNAC,
*PhD, Associate professor
 at the “Criminal and Criminalistics
 Procedure” Department,
 Academy “Stefan cel Mare” of MIA*

Prezentul articol accentuează faptul că sfera de creare a normelor juridice îi aparține cel mai important rol în realizarea politicii în domeniul expertizei judiciare. Anume legea indică limitele de aplicare a legii. Iar erorile la faza de elaborare a politicii sunt cele mai periculoase, deoarece afectează realizarea politicii și generează consecințe pentru întreaga societate.

Cuvinte-cheie: expertiză, politică, cadre, lege.

This article emphasizes that the sphere of creation of legal rules is the most important role in carrying out policy in the field of judicial expertise. It is the law that indicates limits of law enforcement. Errors at the stage of political development are the most dangerous as they affect the achievement of policy and lead to consequences for the whole society.

Keywords: expertise, policy, cadres, law.

Introducere. Expertiza judiciară este o verigă importantă în înfăptuirea justiției penale, civile și contravenționale. Ea reprezintă componenta principală a așa-numitor Științe Forensic (Științe legale) [3].

Activitatea de efectuare a expertizei judiciare constituie o activitate procesuală desfășurată de expertul judiciar în cadrul procesului judiciar în scopul aflării adevărului, prin efectuarea unor cercetări metodice, cu aplicarea cunoștințelor speciale și procedeele științifice, pentru formularea unor concluzii argumentate cu privire la anumite fapte, circumstanțe, obiecte materiale, organismul și psihicul uman, fenomene și procese ce pot servi drept probe în cadrul procesului respectiv.

Expertiza judiciară este unul dintre instrumentele legale de oferire a probelor veridice ce contribuie la atingerea scopurilor procesului judiciar. O infrastructură bine

Introduction. The judicial expertise is an important link in criminal, civil and conventional justice. It represents the main component of so-called “Forensic-Science”.

The performance activity of judicial expertise is a procedural activity carried out by the judicial expert in the judiciary process for the purposes of discovering the truth, through methodical investigations, with the application of special knowledge and scientific procedures, to form reasoned conclusions regarding to certain facts, circumstances, material objects, human body and consciousness, events and processes, which can serve as evidence in the process.

Judicial expertise is one of the legal instruments to offer reliable samples, contributing to the achievement of the purposes of the judicial process. A well-established infrastructure under the judicial expertise system, in accordance with the legal quality and ju-

formată în cadrul sistemului de expertiză judiciară, conformă cu standardele legale de calitate și experți judiciari de o calificare înaltă sunt elementele esențiale pentru ca probele să fie prezentate adecvat în cauza supusă cercetării la toate etapele procesului judiciar.

Luând în considerare importanța expertizei judiciare în stabilirea adevărului și asigurării îndeplinirii justiției, devine absolut necesar ca acest domeniu să beneficieze de o atenție sporită din partea puterii legislative și de înțelegere sporită a importanței sale din partea juriștilor, cum ar fi procurorii, judecătorii, ofițerii de urmărire penală, avocații.

Scopul și sarcinile lucrării constau în determinarea mecanismului de prevenire a erorilor în procesul de elaborare și realizare a politicii în domeniul expertizei judiciare.

Metode și materiale aplicate. Pentru realizarea scopurilor și obiectivelor trasate, ținând cont de specificul și caracterul complex al temei investigate, în calitate de metode de cercetare au fost folosite metoda logică, sistematică, de comparare. Cercetările întreprinse se bazează pe studierea doctrinei, legislației naționale.

Rezultate obținute și discuții. Politica în domeniul expertizei judiciare este o parte integrantă a politicii sociale a statului de drept modern. Statul trebuie să o realizeze în interesul persoanei, societății și statului pe calea asigurării punerii eficiente în aplicare a reformelor social-economice, politice și juridice din țară în scopul perfecționării sănătății morale și ecologice a individului și societății, formării unei societăți libere și democratice, a unui stat de drept, apărării persoanei, societății și statului de atentate infracționale și despăgubirii victimelor infracțiunilor, anihilării cauzelor și condițiilor criminalității și ale fenomenelor care o generează [9, p.177].

Realizarea unei politici de stat independente în diferite sfere ale relațiilor sociale este un atribut inalienabil al suveranității statului. Este un indicator al independenței și al unui sistem dezvoltat de administrație publică [8]. Republica Moldova se caracterizează

judicial standards of high qualifications are the essential elements for the relevant evidence to be submitted properly under investigation at all stages of the judicial process.

Taking into consideration the importance of judicial expertise in determining the truth and the assurance of justice, it becomes absolutely necessary for this area to benefit from greater attention from the legislative power and from greater understanding of its importance by lawyers, such as prosecutors, judges, criminal prosecution officers.

The purpose and tasks of the work are to determine the error prevention mechanism in the process of elaboration and realization of policy in the field of judicial expertise.

Material and method. In order to achieve the goals and objectives set, taking into account the specificity and complex character of the topic investigated, as research methods have been used the logical, systematic, comparative methods. The research undertaken is based on study of doctrine, national legislation.

The result of the discussion. Policy in the field of judicial expertise is an integral part of the social policy of the State of modern law. The State should realize it in the interests of the person, society and the State, in the interest of ensuring that social, economic, political and legal reforms in the country are efficiently implemented in order to improve the moral and ecological health of the individual and society, to form a free and democratic society, a rule of law, defense of the person, society and the state of the crimes attempts and the compensation of the victims of crime, doing away with the causes and the conditions of crime and of phenomenon causing it [9, p. 177].

The performance of an independent state policy in different spheres of social relations is an inalienable attribute of the state sovereignty. It is an indicator of independence and of a system developed by public administration [8]. The Republic of Moldova

printr-o abordare consecventă și echilibrată a organizării activității de aplicare a legii și de realizare a expertizei judiciare.

Despre necesitatea realizării unei politici eficiente în domeniul expertizei ne vorbește și Raisa Apolschii, președintele comisiei juridice, numiri și imunități. Astfel, Apolschii R. menționează că legislația în domeniul expertizei judiciare trebuie să fie accesibilă tuturor în cadrul procesului judiciar, în special în cadrul proceselor penale și care să asigure o cercetare echitabilă și o consolidare a probelor. Cadrul normativ din domeniul expertizei judiciare trebuie să asigure constituirea unei infrastructuri de expertize judiciare independente și efective, asigurată cu resurse financiare, umane și de altă natură [7].

Din păcate, în cadrul formării noilor relații social-politice în spațiul ex-sovietic, statele noi nu sunt scutite de erori în procesul formării și realizării politicii în domeniul expertizei. Nu a făcut excepție în acest sens și Republica Moldova.

Noua politică în domeniul expertizei judiciare a Republicii Moldova a început să se formeze în anii '90 ai secolului trecut. Astfel, după obținerea independenței condițiile organizatorice și legale de aplicare a legii au menținut structura creată pe timpul URSS. Cu prăbușirea sa, într-o anumită măsură, a fost spart sistemul de control, metodologic și de asigurare cu personal calificat al multor instituții ale statului, inclusiv în domeniul expertizei judiciare. Acest fapt a scos la lumină faptul că, odată cu trecerea timpului, se agravau și deveneau apăsătoare diferite probleme din domeniul expertizei judiciare: probleme de ordin organizatoric, logistic și de personal. Anterior aceste probleme erau soluționate centralizat, iar în noile condiții economice, existente la începutul anilor '90 ai secolului trecut, era aproape imposibil de creat un organ competent care să gestioneze și să soluționeze probleme apărute în domeniul expertizei judiciare.

Politica în domeniul expertizei se rea-

is characterized by a consistent and balanced approach to the organization of law enforcement activity and to conduct judicial expertise.

About the need for and effective policy in the field of expertise also tells us Raisa Apolschii, the chairman of the judicial commission, appointments and immunities. Thus, Apolschii R. mentions that legislation in the field of judicial expertise must be accessible to all in the judicial process, particularly in criminal proceedings and ensuring fair research and reinforcement of evidence. The regulatory framework in the field of judicial expertise must ensure the establishment of an infrastructure of independent and effective judicial expertise, provided with financial, human, and other resources [7].

Regretfully, in the context of the formation of new socio-political relations in the ex-Soviet space, new states are not exempt from errors in the process of training and realization of policy in the field of expertise. The Republic of Moldova was no exception in this regard.

The new policy in the field of judicial expertise of the Republic of Moldova began to form in the years 90' of the last century. Thus, after obtaining independence the organizational and legal conditions of law enforcement maintained the structure created during the USSR. With its collapse to a certain extent, the system of control, methodology and assurance with qualified personnel has been hacked into many state institutions, including in the field of judicial expertise. This led to the fact that, with the passage of time, a number of problems in the field of judicial expertise were getting worse and there were various issues of organizational, logistical, and personnel issues. Earlier, these problems were centrally resolved, and in the new economic conditions, existing in the early 90' of the last century, it was almost impossible to create a competent body to manage and address problems arising in the field of judicial expertise.

lizează atât în activitatea organelor de stat de creare a normelor juridice, cât și în activitatea lor de aplicare a normelor de drept.

Politica în domeniul expertizei judiciare determină conținutul legislației în domeniul expertizei judiciare, deoarece principiile și tendințele politicii expertizei judiciare determină domeniile de expertiză judiciară, aspectele organizatorice de efectuare a expertizei, principale activități în domeniul expertizei judiciare etc.

Din cele expuse mai sus rezultă că anume sferei de creare a normelor juridice îi aparține cel mai important rol în realizarea politicii în domeniul expertizei judiciare. Anume legea indică limitele de aplicare a legii.

În acest context, am dori să subliniem opinia autorului Zosim Al. care menționează că anume legiuitorului îi aparține cel mai important rol în elaborarea politicii. Iar erorile la faza de elaborare a politicii sunt cele mai periculoase, deoarece afectează realizarea politicii și, astfel, au consecințe pentru întreaga societate.

Teoretic, așa cum legea constituie forța supremă într-un stat de drept, tot astfel și politica legislativă ar trebui să fie mai presus decât practica de aplicare a legii: să o condiționeze și să o dirijeze pe cea din urmă [9, p. 178].

Suntem de acord cu Zosim Al. și considerăm că cele mai grave consecințe pentru societate le au erorile ce se comit în activitatea organelor de stat de creare a normelor juridice și în special în momentul alegerii strategiei de dezvoltare. Motivul se ascunde în faptul că unii parlamentari și alți demnitari de stat nu au cunoștințe suficiente în domeniul expertizei judiciare și în plus nu au încredere în oamenii de știință [9, p. 178].

Astfel, în opinia noastră, în cazul în care se elaborează o lege, o strategie de dezvoltare, în cazul nostru în domeniul expertizei judiciare, fără a consulta sau fără o realizare, o consultare formală a opiniei unor oameni de știință se comite eroarea princi-

Policy in the field of expertise is carried out both in the work of State bodies to create legal norms and in their work to enforce the rules of law.

Policy in the field of judicial expertise determines the content of legislation in the field of judicial expertise, as the principles and trends of the policy of judicial expertise determine the areas of judicial expertise, organizational aspects of Expertise, the main activities in the field of judicial expertise, etc.

It follows from the foregoing that the sphere of creation of legal norms is the most important role in achieving the policy in the field of judicial expertise. Namely the law indicates the limits of law enforcement.

In this context we would like to emphasize the opinion of the author Zosim Al. which mentions that the legislator has the most important role in policy making. And the errors in the policy-making phase are the most dangerous, because it affects the achievement of politics and thus have consequences for the whole society.

Theoretically, as the law constitutes the ultimate force in rule of law, so also legislative policy should be greater than the practice of law enforcement: to make it conditional and to direct the latter [9, p. 178].

We agree with Zosim Al. and we believe that the most serious consequences for society have errors that are committed in the work of State bodies to create legal norms, and especially when choosing development strategies. The reason lies in the fact that some parliamentarians and other state dignitaries do not have sufficient knowledge in the field of judicial expertise and in addition do not trust scientists [9, p. 178].

Thus, according to our opinion, if a law is drawn up, a development strategy, in our case in the field of judicial expertise, without consulting or conducting a formal consultation of the opinion of scientists is committed the main error which is in breach of the **principle of the scientific approach of this process.**

pală, care constă în încălcarea **principiului abordării științifice a acestui proces.**

Examinarea atentă a legislației contemporane a Republicii Moldova ne convinge că acest principiu nu este reflectat în normele juridice corespunzătoare ale R. Moldova. Într-o astfel de situație, trebuie să recunoaștem că în procesul elaborării și realizării politicii în domeniul expertizei judiciare în Republica Moldova, principiul fundamentării științifice se respectă doar parțial. În realitate, proiectele actelor normative sunt supuse expertizei în diverse instituții de stat, inclusiv în cele științifice. Ulterior însă opiniile experților atât practicieni, cât și teoreticieni nu sunt obligatorii pentru legiuitor [9, p. 179].

Considerăm că o astfel de abordare este superficială și ineficientă. Anume ea constituie cauza erorilor evidente în legislația în domeniul expertizei judiciare. Astfel, de exemplu, parlamentul, adoptând legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, a admis următoarea eroare:

în cazul în care în Registrul de stat al experților judiciari nu sunt experți de specializarea necesară sau în cazul în care nu poate fi numit un alt expert judiciar din motive de incompatibilitate, în calitate de expert judiciar poate fi recunoscută ad-hoc o persoană competentă în specializarea solicitată pentru efectuarea expertizei cu toate că persoana dat[nu întrunește cerințele pentru exercitarea activității de expert judiciar [5]. Iar conținutul articolului 82 al prezentei legi oferă posibilitatea, în caz de necesitate, de a implica experți din alte țări în vederea efectuării expertizei. În baza celor analizate, putem concluziona că nu este necesar de a crea confuzii prin a recunoaște ad-hoc în calitate de expert judiciar o persoană competentă în specializarea solicitată pentru efectuarea expertizei atâta timp cât putem invita experți judiciari din alte țări. Ulterior recunoașterea ad-hoc în calitate de expert pe persoana care are cunoștințele de specializare goleşte problema:

– lipsei cunoștințelor juridice (nu

Careful examination of the contemporary legislation of the Republic of Moldova convinces us that this principle is not reflected in the corresponding legal norms of Moldova. In such a situation we must acknowledge that in the process of drafting and conducting the policy in the field of judicial expertise in the Republic of Moldova, the principle of scientific substantiation is only partially respected. In reality, the draft normative acts are subject to expertise in various state institutions, including scientific ones. Later, however, the opinions of experts both practitioners and theorists are not binding on the legislature [9, p.179].

We consider that such an approach is superficial and ineffective. It is the cause of obvious errors in law in the field of judicial expertise. Thus, for example, Parliament, adopting the law on judicial expertise and the statute of the judicial expert, admitted the following error: in case where in the State register of judicial expert are not the necessary specialization experts or where no other judicial expert may be appointed for reasons of incompatibility, as a judicial expert, an ad hoc person may be recognized as a competent authority in the specialization requested to carry out the expertise although the person concerned does not meet the requirements for the execution of the activity of a judicial expert. And the content of article 82 of this Law provides the possibility, if necessary, to involve experts from other countries in order to carry out the expertise.

On the basis of the analysis we can conclude that it is not necessary to create confusion through ad hoc recognition as a judicial expert to a competent person in the specialization requested to carry out the expertise as long as we can invite judicial experts from other countries. Subsequently, ad hoc recognition as an expert on a person with specialization knowledge clears the issue:

– Lack of legal knowledge (not aware of the expert's status) ;

– Non-recognition of the methodo-

cunoaște statutul expertului);

– necunoașterii metodicii de realizare a expertizei;

– necunoașterii cerințelor tehnice de întocmire a unui raport de expertiză.

Problemele enunțate afectează direct valoarea probantă a raportului de expertiză. Ele nu pot fi soluționate pe moment. Iradierea lor este posibilă numai prin elaborarea unei politici chibzuite în domeniul expertizei judiciare.

O eroare ce afectează bugetul instituției de expertiză există în dispoziția art.55 Evaluarea performanțelor experților judiciari. Astfel, Expertul judiciar care a contestat rezultatele evaluării ordinare, deoarece a obținut calificativul „nesatisfăcător”, este supus evaluării extraordinare în termen de cel puțin 3 luni de la data desfășurării evaluării ordinare. Acest expert judiciar este supus unei noi evaluări extraordinare la expirarea unui an de la data evaluării ordinare sau extraordinare organizate în condițiile alin. (4) și (5) art.55 al legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului. În această perioadă, persoana nu are dreptul de a semna rapoarte de expertiză, dar deține calitatea de expert judiciar în specialitatea respectivă și este remunerată cu salariu.

Suplimentar, ar trebui să fie perfecționată expertiza actelor legislative în domeniul expertizei judiciare, astfel încât concluziile experților să se bazeze pe o gamă largă de metode științifice de cunoaștere. Această operațiune ar trebui să fie încredințată atât organelor de aplicare a legii, cât și lucrătorilor științifici, oferindu-le în acest sens o gamă largă de competențe și o finanțare adecvată. De asemenea, recomandăm examinarea periodică a întregului spectru de acte normative, care exprimă politica în domeniul expertizei judiciare pentru a elimina erorile și contradicțiile. O atenție deosebită ar trebui acordată interdicției cu privire la adoptarea actelor legislative care nu au fost aprobate de către experții respectivi [9, p. 180].

Referitor la problema data, aș dori să

logy for the realization of expertise;

– Not knowing the technical requirements for drawing up an expert report.

The problems outlined directly affect the probative value of the expert report. They cannot be resolved at the moment. Their irradiation is only possible by developing a prudent policy in the field of judicial expertise.

An error affecting the budget of the institution of expertise exists in the provision of art. 55 evaluation of the performance of judicial experts. Thus, the judicial expert who challenged the results of ordinary assessment because he obtained the “unsatisfactory” rating is subject to the extraordinary assessment at least 3 months after the date of the ordinary assessment. This judicial expert is subject to a new extraordinary assessment on the expiry of a year from the date of the ordinary or extraordinary assessment organized under the smooth conditions (4) and (5) art.55 of the Law on judicial expertise and the status of the expert. During this period, the person has no right to sign expert reports, but holds the status of a judicial expert in the particular specialty and is remunerated with salary.

In addition, the expertise of legislative acts in the field of judicial expertise should be perfected so that expert conclusions are based on a wide range of scientific methods of knowledge. This operation should be entrusted to both law enforcement bodies and scientific workers, giving them a wide range of skills and adequate funding. We also, recommend regular examination of the entire spectrum of normative acts, which expresses policy in the field of judicial expertise to eliminate errors and contradictions. Particular attention should be paid to the prohibition on the adoption of legislative acts which have not been approved by those experts [9, p.180].

On the issue, I would like to specify the situation of the technical-criminalist centre and judicial expertise, which on 22.03.2018

specific situația Centrului tehnico-criminalistic și expertize judiciare, care la data de 22.03.2018 a fost acreditat de Centrul Național de Acreditare „MOLDAC”, în baza standardului internațional SM SR EN ISO/CEI 17025:2006 „Cerințe generale pentru competențele laboratoarelor de încercări și etalonări”. Certificatul de acreditare confirmă corespunderea cu cerințele standardului și permite recunoașterea la nivel internațional a rezultatelor examinărilor criminalistice efectuate în laboratoarele Poliției din R. Moldova [2]. Astfel, cu toate că pe parcursul anului 2016 a efectuat 6735 de rapoarte de expertize judiciare și 3859 de rapoarte de constatări tehnico-științifice, iar în anul 2017 a efectuat 6155 de rapoarte de expertize judiciare și 3325 rapoarte de constatări tehnico-științifice [6] și în pofida faptului că Dafina Gercheva, Coordonatoare Rezidentă a ONU și Reprezentantă Permanentă PNUD în Republica Moldova menționa că „Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare este o instituție modernă și bine echipat cu capacități îmbunătățite, cu politici interne bine chibzuite și proceduri interne consolidate ce reprezintă o premisă obligatorie pentru promovarea statului de drept, pentru dezvoltarea unui sistem de justiție transparent și responsabil și pentru protejarea drepturilor și libertăților universale ale omului pentru toți cetățenii din Moldova”, instituția respectivă are un rol secundar în procesul de elaborare și realizare a politicii în domeniul expertizei judiciare, fapt probat și prin analiza sintezei obiectivelor și propunerilor la proiectul Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar. Astfel, nu s-au acceptat o parte din propunerile înaintate de grupul de lucru al MAI, care au tangență și cu asigurarea cadrelor calificate:

– **obținerea calității de expert judiciar** – nu s-a acceptat constituirea comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari în cadrul MAI etc.

Dacă în cazul CTC-EJ al IGP al RM s-au luat în calcul unele opinii referitoare la

was accredited by the National Accreditation Centre ”MOLDAC”, on the basis of the international standard SM SR EN ISO/CEI 17025:2006 “General requirements for the competences of test and calibration laboratories”. The certificate of accreditation confirms compliance with the requirements of the standard and allows the recognition at international level of the results of examinations carried out in Moldovan police laboratories [2]. Thus, although during the year 2016 were carried out 6735 reports of judicial surveys and 3859 reports of technical-scientific findings, and in the year 2017 were carried out 6155 reports of judicial surveys and 3325 reports of scientific Technical Findings and despite the fact that Dafina Gercheva, UN resident Coordinator and UNDP Permanent Representative in the Republic of Moldova, stated that “technical-criminalist centre is a modern and well-equipped institution with improved capacities, with well-considered internal policies and consolidated internal procedures that are a prerequisite for promoting the rule of law, for the development of a transparent and accountable justice system and for the protection of Universal human rights and freedoms for all citizens of Moldova” the institution has a secondary role in the process of drafting and carrying out the policy in the field of judicial expertise and the status of the judicial expert. Thus, no part of the proposals submitted by the Working Group of the Ministry of Internal Affairs, which have tangency and the provision of qualified frameworks, were accepted:

– **Obtaining of the quality of the judicial expert** – the establishment of the Committee on Qualification and evaluation of judicial experts in the framework of Ministry of Internal Affairs etc. was not accepted.

If in the case of CTJ–EJ of the RM IGP were taken into account some opinions concerning the law on judicial expertise and the status of the judicial expert, then the opinion of the teaching staff of the Chair “Criminal

legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, atunci avizul cadrelor didactice ale Catedrei „Procedură penală și criminalistică” a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI în general nu a fost solicitat. Cu toate că Academia „Ștefan cel Mare” a MAI este unica instituție de învățământ superior care, începând cu anul 2005, în cadrul facultății drept, secția zi are specialitatea Criminalistică și Expertiză judiciară. Respectiv, absolvenții acestei specializări sunt pregătiți în domeniul expertizei judiciare, pe segmentul expertizelor dactiloscopice și traseologice, având totodată cunoștințele și abilitățile necesare pentru a participa în calitate de specialist în cadrul acțiunilor de urmărire penală. **În acest context este necesar de menționat că între instituțiile care pregătesc cadre în domeniul criminalisticii și expertizei judiciare și cele ce se bucură de aceste cadre trebuie să existe o conlucrare pe toate segmentele: teoretico-metodologic, practic, logistic.**

Pregătirea cadrelor, la fel, reprezintă un sector important al politicii din domeniul expertizei judiciare. Pe acest segment, în opinia noastră, legiuitorul a comis din nou o eroare, deoarece este imposibil după un stagiu de practică de cel puțin 3 luni [5] și 5 rapoarte de expertiză judiciară [4] **să obții toate deprinderile și abilitățile necesare pentru a realiza sarcinile la specialitatea solicitată.**

De asemenea, ca pe o problemă din domeniul expertizei judiciare privim situația persoanelor care și-au realizat studiile în domeniul expertizei în străinătate. Ar fi de dorit ca politica de selectare a acestor persoane să fie una transparentă, iar persoana selectată să aibă toate calitățile necesare pentru formarea unui expert calificat, astfel încât limba în care se vor realiza studiile să nu fie un criteriu determinativ.

Un segment care este puțin în umbră, dar care determină conținutul concluziilor formulate de expert este situația ofițerilor și subofițerilor criminaliști în cadrul inspectoratelor de poliție. Anume de ei depinde ca-

Procedure and Criminology” of the Academy “Ștefan cel Mare” of Ministry of Internal Affairs in general has not been requested. Although the Academy “Ștefan cel Mare” is the only higher education institution, which from the year 2005, at the Law Faculty, the full-time section has the forensic specialty and judicial expertise. The graduates of this specialization are also trained in the field of judicial expertise, in the segment of fingerprint and traceability surveys, and at the same time having the necessary knowledge and skills to participate as a specialist in Prosecution proceedings. **In this context it is necessary to note that between the institutions that prepare frameworks in the field of forensics and judicial expertise and those that enjoy these frameworks there must be collaboration on all segments: theoretical-methodological, practical, logistic.**

The preparation of the frameworks, as well, is an important sector of policy in the field of judicial expertise. On this segment, in our view, the legislature again made an error, because it is impossible after a traineeship of at least 3 months [5] and 5 reports of judicial expertise [4] **to obtain all the skills and abilities necessary to carry out the tasks at requested specialty.**

Similarly, as a problem in the field of judicial expertise, we look at the situation of people who have conducted their studies in the field of expertise abroad. It would be desirable for the policy of selecting these people to be transparent. And the selected person has all the qualities necessary for the training of a qualified expert. Thus, the language in which the studies will be carried out is not a determinative criterion.

A segment that is slightly in the shadows, but it determines the content of the expert's conclusions is the situation of criminalist officers and minor officer in police inspectorates. The quality of the trace, the samples that come to the expertise depends on them. In this context, I would like to emphasize that criminalist specialists, also, must

litatea urmelor, mostrelor ce vin la expertiză. În acest context, aş dori să subliniez că specialiștii criminalişti, la fel, trebuie să intre în sfera de influență a politicii din domeniul expertizei judiciare.

Concluzii. În ipoteza studiului științific realizat, generalizând cele consemnate în conținutul propriu-zis al lucrării, înaintăm concluziile:

- respectarea principiului abordării științifice a procesului de elaborare a actelor normative;

- examinarea periodică a întregului spectru de acte normative, care exprimă politica în domeniul expertizei judiciare pentru a elimina erorile și contradicțiile;

- oferirea mai multor pârghii și mecanisme CTCEJ în vederea determinării politicii în domeniul expertizei judiciare;

- consolidarea forțelor tuturor instituțiilor de expertiză în vederea realizării unei politici de expertiză judiciară calificate. Politica în domeniul expertizei judiciare trebuie realizată chibzuit exclusiv în baza realizărilor științei și nicidecum sub influența intereselor personale ale funcționarilor înalți, precum și sub influența organizațiilor internaționale.

Referințe bibliografice:

1. Codul de procedură penală al Republicii Moldova. Nr. 122-XV din 14 martie 2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 05.11.2013, nr. 248-251.
2. Competențele Centrului tehnico-criminalistic și expertize judiciare al IGP sunt recunoscute la nivel internațional <http://politia.md/ro/content/competentele-centrului-tehnico-criminalistic-si-expertize-judiciare-al-igp-sunt-recunoscute> (vizitat 10.04.2018)
3. Gheorghita M. „Stringența perfectării legislației în domeniul expertizei judiciare” Avocatul poporului, nr.1-3, 2013, p.1-6. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Stringenta%20perfectarii%20legislatiei%20in%20domeniul%20expertizei%20judiciare.pdf (vizitat 10.04.2018)
4. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari, Regulamentului privind condițiile de desfășurare și promovare a examenului de calificare pentru atribuirea calității de expert judiciar și a modelului licenței pentru exercitarea profesiei de expert judiciar. Nr. 1411 din 27.12.2016. În: Monitorul Oficial, 30.12.2016, nr. 478-490.
5. Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar. Nr. 68 din 14.04.2016. Publicat: 10.06.2015 în Mo-

enter into the sphere of influence of policy in the field of judicial expertise.

Conclusions. In the hypothesis of the scientific study carried out, generalizing those recorded in the actual content of the work, we submit the conclusions:

- respecting principle of scientific approach to the process of drafting normative acts;

- periodic examination of the entire spectrum of normative acts, which expresses policy in the field of judicial expertise ;

- providing several levers and CTCEJ mechanisms to determine the policy in the field of judicial expertise;

- strengthening the forces of all the institutions of expertise with a view to achieving a qualified judicial expertise policy. The policy in the field of judicial expertise must be undertaken solely on the basis of the achievements neither of modern science, nor by the influence of the personal interests of senior officials, as well as under the influence of international organizations.

- nitorul oficial al Republicii Moldova nr. 157-162.
6. Raport de activitate al Centrului național de expertize judiciare pentru anul 2017 (vizitat 10.04.2018)
  7. http://www.cnej.gov.md/sites/default/files/r_a_p_o_r_t_u_l_2017_word.pdf
  8. Raport asupra proiectului legii cu privire la expertiză judiciară și statutul expertului judiciar (nr.273 din 08.07.2015, lectura II) Parlamentul Republicii Molodva, Comisia juridic[, numiri și imunități.
  9. Șved A. Становление и развитие единой государственной политики в сфере судебно-экспертной деятельности.
  10. http://sudexpert.gov.by/ru/list_news_head_n.html?news_id=4062 (vizitat 10.04.2018).
  11. Zosim Al., „Aspecte ale prevenirii erorilor în procesul elaborării și realizării politicii penale”, materiale ale conferinței științifico-practice internaționale 12-13 iunie 2012 Criminalitatea în spațiul Uniunii Europene și al comunității statelor independente: evoluție, tendințe, probleme de prevenire și combatere, Chișinău 2012, 177 p.

Despre autor

Constantin RUSNAC,

*doctor în drept, conferențiar universitar al Catedrei „Procedură penală și criminalistică”, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: navrucnd1@mail.ru,
tel. mob. 079603423*

About author

Constantin RUSNAC,

*PhD, Associate professor at the Criminal and Criminalistics Procedure” Department, Academy “Stefan cel Mare” of MIA,
e-mail: navrucnd1@mail.ru,
tel. 079603423*